جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۲۲
شماره: ۹۷۲۲۱۲۱۵
پیوست:

رؤسای محترم دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور

با سلام و احترام،

چنان‌که مستحضرید «شیوه‌نامهٔ فرصت مطالعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در جامعه و صنعت» مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ ابلاغ شده است (آیین‌نامهٔ پیوست). ضروری است دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور آن را اجرا و سازوکار مناسب آن را تدوین کنند.

شایان ذکر است وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تفاهم‌نامه‌های همکاری با **وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت** و **سازمان حفاظت از محیط‌زیست** منعقد و با وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، تشکل‌های بخش خصوصی و استانداری‌ها مکاتبه کرده است. بایسته است دانشگاه‌ها نیز پی‌گیر هماهنگی با صنایع و دستگاه‌های اجرایی هر منطقه باشند.

با عنایت به اهمیت موضوع و به منظور بهره‌برداری بهینه از آیین‌نامه توجه به موارد ذیل ضروری است:

۱. از اهداف اصلی فرصت‌های مطالعاتی مشارکت و هم‌افزایی در رفع مشکلات و معضلات اجرایی کشور است. توجه جدی بدین موضوع به منظور اجرای مأموریت‌های هر دانشگاه و پژوهشگاه ضروری است.

۲. ضروری است این برنامه به عنوان ابزاری مناسب برای شناسایی چالش‌ها، فرصت‌ها و شرایط مناطق و استان‌های کشور بهره‌برداری شود تا زمینهٔ هدفمند شدن فعالیت‌های پژوهشی و فناورانهٔ دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور فراهم آید.

۳. با توجه به گستردگی و تنوّع ادارات و ساختارهای اجرایی و حقوقی کشور حضور پررنگ استادان همهٔ تخصص‌ها در این طرح امری ضروری است. آنان مشکلات و مسائل کشور را در همهٔ حوزه‌ها بررسی و نتایج را برای بهبود ارائه می‌کنند. بدین منظور، با وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها و سازمان‌ها هماهنگی شده و هر دانشگاه/پژوهشگاه با توجه به تخصص‌های مورد نیاز خود به برنامه‌ریزی با نهادها و سازمان‌ها خواهد پرداخت.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست :

۴. دورهٔ فرصت مطالعاتی محدود به مراکز صنعتی نیست. حضور استادان در وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بهزیستی، مراکز فرهنگی و دیگر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی کشور به درک متقابل و گسترش همکاری‌ها کمک شایانی خواهد کرد.

شایسته است هر دانشگاه/ پژوهشگاه بر اساس حوزه‌های تخصصی خود برنامه‌ای بلندمدت برای استفادهٔ بهینه از طرح تدوین و برای هم‌افزایی بهتر با جامعه و صنایع مرتبط به اجرا گذارد.

منصور غلامی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۲۲
شماره: ۹/۲۲۲۱۲۱۵
پیوست: .....

رؤسای محترم دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور

با سلام و احترام،

چنان‌که مستحضرید «شیوه‌نامهٔ فرصت مطالعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در جامعه و صنعت» مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ ابلاغ شده است (آیین‌نامهٔ پیوست). ضروری است دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور آن را اجرا و سازوکار مناسب آن را تدوین کنند.

شایان ذکر است وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تفاهم‌نامه‌های همکاری با **وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت** و **سازمان حفاظت از محیط‌زیست** منعقد و با وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، تشکل‌های بخش خصوصی و استانداری‌ها مکاتبه کرده است. بایسته است دانشگاه‌ها نیز پی‌گیر هماهنگی با صنایع و دستگاه‌های اجرایی هر منطقه باشند.

با عنایت به اهمیت موضوع و به منظور بهره‌برداری بهینه از آیین‌نامه توجه به موارد ذیل ضروری است:

۱. از اهداف اصلی فرصت‌های مطالعاتی مشارکت و هم‌افزایی در رفع مشکلات و معضلات اجرایی کشور است. توجه جدی بدین موضوع به منظور اجرای مأموریت‌های هر دانشگاه و پژوهشگاه ضروری است.

۲. ضروری است این برنامه به عنوان ابزاری مناسب برای شناسایی چالش‌ها، فرصت‌ها و شرایط مناطق و استان‌های کشور بهره‌برداری شود تا زمینهٔ هدفمند شدن فعالیت‌های پژوهشی و فناورانهٔ دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور فراهم آید.

۳. با توجه به گستردگی و تنوّع ادارات و ساختارهای اجرایی و حقوقی کشور حضور پررنگ استادان همهٔ تخصص‌ها در این طرح امری ضروری است. آنان مشکلات و مسائل کشور را در همهٔ حوزه‌ها بررسی و نتایج را برای بهبود ارائه می‌کنند. بدین منظور، با وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها و سازمان‌ها هماهنگی شده و هر دانشگاه/پژوهشگاه با توجه به تخصص‌های مورد نیاز خود به برنامه‌ریزی با نهادها و سازمان‌ها خواهد پرداخت.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست :

۴. دورهٔ فرصت مطالعاتی محدود به مراکز صنعتی نیست. حضور استادان در وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بهزیستی، مراکز فرهنگی و دیگر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی کشور به درک متقابل و گسترش همکاری‌ها کمک شایانی خواهد کرد.

شایسته است هر دانشگاه/ پژوهشگاه بر اساس حوزه‌های تخصصی خود برنامه‌ای بلندمدت برای استفادهٔ بهینه از طرح تدوین و برای هم‌افزایی بهتر با جامعه و صنایع مرتبط به اجرا گذارد.

منصور غلامی

رونوشت
معاونان محترم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، برای استحضار

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات سند	
عنوان سند: شیوه‌نامهٔ فرصت مطالعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در جامعه و صنعت	
نوع سند: شیوه‌نامه	شمارهٔ سند: عتف_ش_۳۲۰۱
ویرایش: ۰۱	صفحه: ۱

اقدام‌کنندگان			
اقدامات	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضا
تهیه‌کننده:	محمدسعید سیف	دفتر سیاست‌گذاری فناوری	
تأییدکننده:	مسعود برومند	معاون پژوهش و فناوری	
تصویب‌کننده:	منصور غلامی	وزیر علوم تحقیقات و فناوری	

مرجع تأیید و ثبت	نام و نام خانوادگی دبیر	شماره و تاریخ صورتجلسه	امضا
جلسهٔ شورای معاونان	مسعود شمس‌بخش	جلسهٔ شمارهٔ: ـــ تاریخ: ۱۳۹۷/۰۶/۱۷	

مرجع نگهداری سند	پرونده	قسمت	تاریخ و شمارهٔ ابلاغ سند
دفتر وزارتی	۳	۰۲	

فهرست مطالب

مقدمه ۳
مادهٔ ۱. تعاریف و اختصارات ۳
مادهٔ ۲. اهداف ۳
مادهٔ ۳. شرایط اجرای دورهٔ فرصت مطالعاتی ۴
مادهٔ ۴. ضوابط و شرایط متقاضی ۵
مادهٔ ۵. الزامات متقاضی ۵
مادهٔ ۶. الزامات واحد عملیاتی ۶
مادهٔ ۷. امتیازات و اقدامات اجرایی مؤسسه ۶
مادهٔ ۸. گزارش فرصت مطالعاتی ۷

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.

مقدمه

این شیوه‌نامه به منظور برقراری ارتباط قوی و منسجم میان دانشگاه یا پژوهشگاه با بخش‌های جامعه و صنعت در همهٔ حوزه‌های علمی، همچنین عملیاتی کردن یافته‌های اعضای هیئت علمی و آشنایی آنان با نیازهای واقعی صنعت و جامعه تدوین شده است. فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیئت علمی مؤسسه در جامعه و صنعت زمینهٔ مناسبی را برای ارتقای توانمندی‌ها و مهارت‌های ایشان در کسب دانش بومی و انتقال یافته‌های پژوهشی به جامعه فراهم می‌سازد. در طی فرصت مطالعاتی، عضو هیئت علمی در واحد عملیاتی دولتی یا غیردولتی (شامل بخش‌های صنعتی، اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی، خدماتی، و کشاورزی) یا مراکز پژوهشی مرتبط با صنایع و رشته‌های فعال مؤسسه حضور می‌یابد. به منظور حفظ انسجام و جلوگیری از بروز مشکل در وظایف واحدهای سازمانی در مؤسسه باید ظرفیت اعزام اعضای هیئت علمی به گونه‌ای تعیین گردد که خللی به وظایف آموزشی و پژوهشی مؤسسه وارد نشود.

مادهٔ ۱. تعاریف و اختصارات

وزارت عتف: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه: کلیهٔ مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دارای مجوّز از وزارت عتف

هیئت علمی: آن دسته از اعضای هیئت علمی تمام‌وقت مؤسسه که دارای مدرک دکترا هستند.

صنعت: سازمان دولتی یا غیردولتی فعال در بخش‌های آموزشی، تربیتی، اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، تجاری و پژوهشی

واحد عملیاتی: بنگاه‌ها یا سازمان‌های فرهنگی و صنعتی، واحدهای پژوهش و توسعه، اقتصادی یا خدماتی دولتی یا غیردولتی که متقاضی حضور عضو هیئت علمی در زمینهٔ تخصصی خاص در واحد خویش‌اند.

فرصت مطالعاتی: دورهٔ حضور عضو هیئت علمی واجد شرایط مؤسسه است که در مدتی معین در واحد عملیاتی به پژوهش و مطالعه می‌پردازد.

مادهٔ ۲. اهداف

۲-۱. کمک به افزایش شناخت اعضای هیئت علمی مؤسسه‌ها از فضای کار واقعی در جامعه و صنعت

۲-۲. تقویت ارتباط مؤسسه با جامعه و صنعت، همچنین گسترش همکاری‌های پایدار علمی و پژوهشی بین مؤسسه و واحد عملیاتی

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.

۲-۳. استفادهٔ مفید و مؤثر از امکانات، آزمایشگاه‌ها و تجهیزات واحدهای عملیاتی

۲-۴. جهت‌دهی به پژوهش‌های مؤسسه و گسترش دانش و فناوری کاربردی مورد نیاز جامعه و صنعت

۲-۵. انتقال و ترویج یافته‌های جدید دانش و فناوری مؤسسه به جامعه و صنعت با هدف ارتقای توان علمی و فنی واحدهای عملیاتی

۲-۶. کمک به رفع مشکلات علمی و تخصصی واحدهای عملیاتی

۲-۷. شناسایی مشکلات واحدهای عملیاتی از لحاظ تنوع و کیفیت محصول یا خدمات، قیمت، زمان تحویل و ... و طرح پیشنهاد و راهکار برای حل آنها

۲-۸. شناسایی فناوری‌های مورد نیاز[۱] و طرح پیشنهاد برای تدوین یا انتقال فناوری به واحدهای عملیاتی

۲-۹. مشارکت در سیاست‌گذاری و تعریف طرح برای اصلاح فرآیندها و محصولات و توسعهٔ پایدار اقتصادی کشور، مانند مصرف بهینهٔ انرژی، ارتقای سلامت و ایمنی، و بهبود محیط‌زیست مردم

مادهٔ ۳. شرایط اجرای دورهٔ فرصت مطالعاتی

۳-۱. درخواست عضو هیئت علمی به همراه برنامهٔ مطالعاتی بر اساس الگوی مؤسسه

۳-۲. بررسی و تأیید درخواست هیئت علمی در مجاری رسمی مؤسسه

۳-۳. هماهنگی با واحد عملیاتی برای انعقاد قرارداد یا تفاهم‌نامهٔ پژوهشی بین مؤسسه و واحد عملیاتی

۳-۴. صدور حکم مأموریت و معرفی عضو هیئت علمی به واحد عملیاتی

۳-۵. حضور هیئت علمی در واحد عملیاتی تمام‌وقت (۵ روز کاری در هفته) یا پاره‌وقت (دست‌کم ۲ روز کاری در هفته) است.

۳-۶. واحدهای عملیاتی دولتی یا غیردولتی هستند و وظایف و فعالیت‌های اعلام‌شده برای اجرای فرصت مطالعاتی باید کاملاً علمی، پژوهشی و فناورانه باشد و مؤسسه انطباق آن با نیازهای بخش مربوطه و تخصص عضو هیئت علمی را تأیید کند.

تبصرهٔ ۱. مؤسسه باید تکالیف عضو هیئت علمی را در قبال مؤسسه در شرایط حضور، غیبت یا نیمه‌وقت بودن را به‌روشنی مشخص کند. همچنین چگونگی هدایت دانشجویان تعهد شده و روش تدریس توافق‌شده اعلام شود.

۱.Technology gap analysis

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.

مادهٔ ۴. ضوابط و شرایط متقاضی

۴-۱. رشته و تخصص عضو هیئت علمی با نیازهای واحد عملیاتی مرتبط باشد.

۴-۲. عضو هیئت علمی متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی می‌بایست در دو سال گذشته رکود علمی نداشته باشد.

۴-۳. دورهٔ فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت برای اعضای هیئت علمی در دورهٔ پیمانی دست‌کم ۶ ماه تمام‌وقت یا ۱۲ ماه نیمه‌وقت و در دورهٔ رسمی آزمایشی ۳ ماه تمام‌وقت یا ۶ ماه نیمه‌وقت است.

تبصرهٔ ۲. بر اساس بندهای د مادهٔ ۱۲ و ۱۴ آیین‌نامهٔ استخدامی برای تبدیل وضعیت اعضای هیئت علمی که از ابتدای سال ۱۳۹۸ دورهٔ پیمانی یا رسمی آزمایشی را آغاز می‌کنند گذراندن فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت الزامی است.

۴-۴. اعضای هیئت علمی دارای مرتبهٔ علمی دانشیار و استادی نیز با گذراندن دوره‌های تمام‌وقت ۳ ماهه یا پاره‌وقت ۶ ماهه از مزایای تشویقی فرصت‌ها بهره‌مند می‌شوند. مؤسسه می‌تواند آیین‌نامهٔ ترفیع خود را به گونه‌ای اصلاح کند که امتیازات مربوطه برای استادان و دانشیاران اعزام‌شونده به فرصت مطالعاتی در نظر گرفته شود.

۴-۵. برای استفادهٔ مجدّد از فرصت مطالعاتی (جز فرصت‌های مطالعاتی الزامی در دوره‌های پیمانی و رسمی آزمایشی) می‌بایست دست‌کم ۵ برابر زمان دورهٔ فرصت مطالعاتی قبلی از اتمام آن دوره گذشته باشد. مدت استفاده از مرخصی بدون حقوق نیز به این مدت اضافه می‌شود.

تبصرهٔ ۳. در موارد بسیار خاص، با تشخیص هیئت رئیسه در خصوص اینکه عضو هیئت علمی از تجربهٔ کافی در صنعت یا جامعه برخوردار است یا در رشته‌هایی که امکان فرصت مطالعاتی فراهم نباشد مؤسسه شرایط جایگزین تعیین و اجرا می‌کند.

مادهٔ ۵. الزامات متقاضی

۵-۱. در دوره‌های تمام‌وقت حضور عضو هیئت علمی در واحد عملیاتی تمام‌وقت است و در مشاوره و راهنمایی دانشجویان فعالیت می‌کند. در دوره‌های پاره‌وقت واحد موظف به نصف تقلیل می‌یابد.

۵-۲. عضو هیئت علمی در دورهٔ فرصت مطالعاتی مجاز به اشتغال در سازمان دیگری نیست.

۵-۳. ضروری است عضو هیئت علمی برنامهٔ حضور خود را در واحد عملیاتی اعلام کند و هر ماه پیشرفت کار خود را به معاونت پژوهشی مؤسسه گزارش دهد. در انتهای قرارداد نیز ارائهٔ گزارش کامل الزامی است.

۵-۴. متقاضی می‌بایست در انتهای دوره دستاوردهای آن را به همراه راهکارها و پیشنهادهای اصلاحی برای بهبود امور و موضوعات مهم پژوهشی بر اساس مواد ۷ و ۸ شیوه‌نامهٔ حاضر گزارش دهد.

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.

مادهٔ ۶. الزامات واحد عملیاتی

۶-۱. واحد عملیاتی موظف است در طول فرصت مطالعاتی امکانات و تسهیلات مورد توافق درج‌شده در برنامهٔ پژوهشی عضو هیئت علمی را رسماً تأیید و تأمین کند. برنامهٔ کاری فرصت مطالعاتی و نامهٔ تأیید واحد عملیاتی از پیوست‌های قرارداد بین مؤسسه و واحد عملیاتی است.

۶-۲. واحد عملیاتی بر اساس مقررات داخلی خود به عضو هیئت علمی از طریق عقد قرارداد پژوهشی با مؤسسه حق‌التحقیق پرداخت می‌کند. مؤسسه از این نوع قراردادها بالاسری کسر نمی‌کند.

۶-۳. در صورت اعلام واحد عملیاتی به تأمین منابع مالی برای اجرای برنامهٔ پژوهشی عضو هیئت علمی، در اسرع وقت برنامه‌ریزی و برای تأمین هزینه‌های اعلام‌شده اقدام کند. طبق قرارداد، عضو هیئت علمی ضمن رعایت ضوابط و مقررات مربوطه در پایان دورهٔ فرصت مطالعاتی حساب خود را تسویه می‌کند و موارد را به اطلاع مؤسسه خود می‌رساند.

۶-۴. واحد عملیاتی هیئت علمی را به منظور نشر نتایج تحقیقات عضو یا دریافت اطلاعات نوین فناورانه به سمینارها و کنگره‌های علمی بین‌المللی اعزام می‌کند. مقالات با توافق واحد عملیاتی چاپ می‌شود. درخصوص مالکیت فکری نتایج حاصل از پژوهش‌ها در طی این دوره بر اساس توافق بین مؤسسه و واحد عملیاتی تصمیم‌گیری می شود.

مادهٔ ۷. امتیازات و اقدامات اجرایی مؤسسه

۷-۱. مؤسسه در خصوص هماهنگی با واحدهای عملیاتی و تأیید محل فرصت مطالعاتی اقدام اجرایی می‌کند.

۷-۲. مؤسسه حقوق و مزایای عضو هیئت علمی را مطابق با حکم استخدامی وی پرداخت می‌کند.

۷-۳. ضروری است مؤسسه دورهٔ فرصت مطالعاتی را در زمرهٔ امتیازات کار اجرایی در نظر گیرد و در ترفیع، امتیازات اجرایی ارتقای مرتبه و سهمیهٔ پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی اعضای هیئت علمی لحاظ نمایند.

تبصرهٔ ۴. مدت دورهٔ فرصت مطالعاتی در شرایط پاره‌وقت بر اساس میزان حضور عضو هیئت علمی در واحد عملیاتی محاسبه می‌شود.

۷-۴. عضو هیئت علمی در طول دوره از حمایت‌ها و تسهیلات واحد عملیاتی متبوع بهره‌مند می‌شود.

تبصرهٔ ۵. مؤسسه‌ها به صلاحدید در مدت فرصت مطالعاتی برای گسترش دوره‌ها از عضو هیئت علمی خویش پشتیبانی مالی می‌کنند.

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.

مادهٔ ۸. گزارش فرصت مطالعاتی

۸-۱. استفاده‌کنندگان از فرصت مطالعاتی موظف‌اند در پایان هر مقطع گزارش پیشرفت کار خود را به مؤسسه ارسال کنند و حداکثر ۳ ماه پس از پایان دورهٔ مصوّبِ فرصت مطالعاتی دربارهٔ فعالیت خود به طور جامع گزارش دهند.

۸-۲. گزارش‌های فرصت مطالعاتی در مؤسسهٔ اعزام‌کننده بررسی و ارزیابی می‌شود. مواردی همچون انجام کار شاخص در طول فرصت، برداشت‌های فنی و زمینه‌های همکاری و عقد قراردادهای بعدی به همراه افراد کلیدی در واحد عملیاتی مربوطه، طراحی دوره‌های آموزشی تخصصی کوتاه‌مدت با همکاری واحد عملیاتی، چاپ مقاله یا ثبت اختراع مرتبط با موضوع صنعت، توصیه برای بهبود وضعیت مدیریت فنی و منابع انسانی، و پیشنهاد اجرای طرح‌های پژوهشی از جملهٔ معیارهایی است مؤسسهٔ اعزام‌کننده جزئیات آن را بررسی و دربارهٔ آن اعلام نظر خواهد کرد.

۸-۳. مقبول نبودن گزارش منجر به رد شدن دوره و محرومیت از فرصت مطالعاتی بعدی خواهد شد.

۸-۴. پس از پایان دورهٔ فرصت مطالعاتی عضو هیئت علمی با تعریف پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشجویان خود در خصوص نیازهای واحد عملیاتی شرایط را در واحد عملیات بهبود می‌بخشد.

۸-۵. مؤسسه نتایج حاصل از اجرای طرح را هر سال حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد در پایگاه اطلاعاتی معاونت پژوهش و فناوری (مپفا) بارگذاری می‌کند.

این شیوه‌نامه در ۸ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۱۷ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۸ لازم‌الاجراست.

همهٔ اطلاعات موجود در این سند متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و حقوق قانونی آن محفوظ است.